

Előszó

A globális éghajlatváltozás (közismert, de pontatlan nevén a globális felmelegedés) ténye ma tudományos érvekkel aligha vitatható, hiszen az emberi tevékenység napjainkban az éghajlati rendszer szinte minden elemét (az üvegházhatású gázok koncentrációját, a légkör és a földfelszín sugárzásvisszaverő képességét, a bioszféra állapotát) az utóbbi százötven évben földtörténetileg is példátlan sebességgel változtatta és változtatja meg. Azonban maga a jelenség rendkívül bonyolult, a várható változások mibenléte, sebessége, mértéke és ezek hatásai még a tudomány berkein belül sem kellőképpen ismertek.

Tekintettel arra, hogy jelenlegi tudásunk szerint a globális éghajlatváltozás hosszútávú hatásainak előrejelzése rendkívül bizonytalan, a Pannon Egyetem és a Magyar Tudományos Akadémia martonvásári Agrártudományi Kutatóközpontja együttműködésében folyó „Az éghajlatváltozásból eredő időjárási szélsőségek regionális hatásai és a kárenyhítés lehetőségei a következő évtizedekben” című projekt a már napjainkban is tapasztalható, az elkövetkező néhány évtizedben a trendelemzések alapján egyre növekvő valószínűséggel és intenzitással bekövetkező szélsőséges időjárási események lehetséges hatásait és az ellenük való védekezés, kárenyhítés lehetőségeit vizsgálta. A vizsgált terület kiterjedt a különböző természeti rendszerekre és ökoszisztémákra, a természeti jelenségeknek kiszolgáltatott mezőgazdaságra, valamint más gazdasági tevékenységekre gyakorolt hatásokra és az éghajlatváltozás tényének és következményeinek befogadásával kapcsolatos szociokulturális aspektusok, a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos kérdések tanulmányozására is.

Jelen tanulmánykötet a kutatások közérdeklődésre számot tartó, a témával kapcsolatos tájékozódást elősegítő, az oktatási-nevelési munkában is felhasználható legújabb eredményeiből ad ízelítőt. Őszintén remélem, hogy a bemutatott írásokból a médiában felkelhető, terjedelmében könyvtárnyi, ámde sokszor megbízhatatlan forrásokkal szemben az egyes témák szakmailag megalapozott áttekintő rendszerezését kapja a kedves Olvasó.

Veszprém, 2014. október 10.

Gelencsér András
levegőkémikus, egyetemi tanár
a projekt szakmai vezetője